

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.:

12/768

Dato:

22.01.2014

Sammendrag av uttalelse.

Spørsmål om universell utforming av svømmehall

Likestillings- og diskrimineringsombudet mottok en klage på at Råholt bad ikke var tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne. Blant annet manglet det elektrisk døråpner på døren til garderoben, dusjstolene manglet belter, smale stellebenker osv.

Ombudet konkluderte med at virksomheten ikke handler i strid med kravet til universell utforming, da virksomheten redegjorde for at de nå hadde utbedret manglene.

Saksnummer: 12/768

Lovanvendelse: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9

Hele uttalelsen, datert 15. januar 2014:

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet mottok klage fra A på at Råholt bad ikke er tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne.

Likestillings- og diskrimineringsombudet bygger på partenes skriftlige redegjørelser i sin fremstilling av saken.

Partenes anførsler

A:

A klager på vegne av sin multihandikappede sønn, B. Hun er også hans hjelpeverge. A mener at hallen ikke er tilrettelagt for rullestolbrukere, og ønsker å klage på følgende forhold:

- 1) Det er ikke elektrisk døråpner fra gangen og inntil handikap garderoben. Når brukerne ikke kommer inn i garderoben, så hjelper det ikke at det er installert heis opp til vannrutsjebanen
- 2) Inne i garderoben er det smale stellebenker, som er harde og ikke justerbare i høyden.
- 3) Disse garderobene mangler dusjforheng, noe som er nødvendig ettersom mannlige pasienter ofte får bistand av kvinner og omvendt.
- 4) Gangene er trange og lite egnet for elektriske rullestoler.
- 5) Det er heller ingen permanent personløfter i de to handikap-garderobene. Den løfteren som er der, ligger demontert under stellebenken og er umulig å montere sammen.
- 6) Ned til bassenget er det en fin rampe, men denne ender i et trinn nederst i vannet. Trinnet er varslet med plakat, men bør fjernes.
- 7) Dusjstolene som de handikappede blir trillet ut i bassenget med, mangler belter.

Eidsvoll kommune:

Eidsvoll kommune ved eiendomsforvaltningen har redegjort for de påklagede forholdene. Kommunen har mottatt mange innspill om Råholt bad fra privatpersoner, organisasjoner og andre gjennom hele byggeprosessen. På grunnlag av henvendelsene har kommunen foretatt forbedringer innenfor de økonomiske rammene som var satt.

I e-post av 6. mai 2013 redegjør kommunen nærmere for status. Etter møte med Eidsvoll kommunes fysio- og ergoterapiavdeling har Råholt bad skaffet til veie følgende utstyr:

- En heve-/senkebenk som er plassert i den ene HC-garderoben.
- Belter til begge dusstolene.
- Nytt batteri til Molift personløfteren.

I tillegg kunne daglig leder ved Råholt Bad opplyse per telefon, den 10. januar 2014, at de har montert elektrisk døråpner på døra fra gangen og inn til garderoben. Når det gjelder trinnet på rampen nederst under vannet, så er det en omfattende og tidkrevende prosess. Det er nødvendig å tømme bassenget for å kunne utbedre dette, og det vil medføre stengning av bassenget for en periode. Råholt Bad vil imidlertid gjøre nødvendige endringer så fort som det lar seg gjøre. Foreløpig har de montert et bedre og tydeligere skilt som advarer mot trinnet.

Rettslig grunnlag

Ombudet har kompetanse til å gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmålet om virksomhetens plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens (dtl) § 9 av sine lokaler.

Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens (dtl.) § 9 tredje ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. § 9 andre ledd. Dette betyr at virksomhetens fysiske fasiliteter, som skal benyttes av allmennheten (besøkende), skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig får tilgang til de tjenester virksomheten tilbyr. Det er hovedløsningen som skal være gjenstand for tilrettelegging. Det vil derfor være i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming rekker så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Listen er imidlertid ikke uttømmende.

Dersom ombudet kommer til at det vil være en uforholdsmessig byrde for virksomheten å sikre universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Etter dtl § 13 vil det være opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven, dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd.

Ombudets vurdering

Råholt Bad er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter dtl § 9. Virksomheten har derfor plikt til å tilrettelegge de deler av lokalene som skal kunne benyttes av allmennheten på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, vil ha tilgang til virksomhetens tjenester og service.

Ombudet tar ikke stilling til om virksomheten som sådan er universelt utformet. Det ombudet skal ta stilling til er om de påklagede forhold hos Råholt bad tilfredsstillende kravet til universell utforming.

I denne saken har daglig leder av Råholt bad redegjort for at de sammen med Eidsvoll kommune har foretatt utbedringer av de påklagede forhold, så langt det er mulig innenfor virksomhetens økonomiske rammer, for å sikre tilgjengelighet for personer med nedsatt bevegelsesevne.

På denne bakgrunn ble klager anmodet om å gi sine innspill til Råholt bad sine utbedringer. Det ble sendt ny purring til A den 11. september 2013, men ombudet har ikke mottatt noen tilbakemelding.

Ombudet mener at Det er positivt at Råholt bad har vist initiativ til å foreta utbedringer ved sitt anlegg, slik at den også er tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne. Slik ombudet ser det, vil de utbedringene som virksomheten har redegjort for, og fjerning av trappetrinnet i bassenget, sikre tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne på en tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer med at Råholt bad ved fysiske utbedringer, ikke handler i strid med kravet til universell utforming, jf diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Dersom det likevel skulle vise seg at de foretatte utbedringer ikke i tilstrekkelig grad tilfredsstillende kravet til universell utforming, kan ombudet på grunnlag av ny klage eller på eget initiativ foreta en ny vurdering.

Oslo, 15.01.2014

Sunniva Ørstavik

Likestillings- og diskrimineringsombud